

Přílohy

Seznam příloh:

Příloha 1 – Informovaný souhlas

Příloha 2 – Scénář polostrukturovaného rozhovoru

Příloha 3 – Záznamové archy pro pozorování:

- Záznamový arch 1
- Záznamový arch 2
- Záznamový arch 3
- Záznamový arch 4
- Záznamový arch 5
- Záznamový arch 6

Informovaný souhlas s poskytnutím rozhovoru pro účely bakalářské práce Lucie Zíkové

Podpisem vyjadřuji souhlas s následujícími body:

- Respondent byl seznámen s účelem rozhovoru, kterým je sběr dat pro výzkumnou část bakalářské práce Lucie Zíkové na téma kázně z pohledu vyučujících na prvním stupni základních škol. Cílem výzkumu je zjistit, zda a jaké jsou souvislosti mezi pojetím kázně a psychodidaktickým přístupem vyučujících, jaké mají učitelé strategie prevence vzniku a řešení nekázně. Výsledky výzkumu mohou být inspirací například pro začínající učitele v řešení nekázně u svých žáků.
- Účast na tomto rozhovoru je dobrovolná. Respondent má právo neodpovědět na jakoukoliv otázku a kdykoliv rozhovor přerušit.
- Nahrávka poslouží pouze pro účely bakalářské práce. Smyslem nahrávání je přesný záznam dat. Zvukový záznam nebude poskytnut třetím stranám a po přepisu dat bude vymazán. Přepis rozhovoru bude vymazán po obhajobě bakalářské práce a též nebude po celou dobu své existence poskytován třetím stranám.
- Některé části rozhovoru mohou být citovány v bakalářské práci Lucie Zíkové. Bakalářská práce bude přístupná v online verzi v Digitálním repozitáři Univerzity Karlovy.
- Anonymita respondenta bude zachována i po ukončení rozhovoru. Nikde nebude zveřejněno jméno respondenta či jiné osobní informace, které by vedly k identifikaci osoby (např. název bydliště či pracoviště).

Datum:

Podpis respondenta:

Podpis výzkumníka:

Příloha 2 – Scénář polostrukturovaného rozhovoru

Úvod

Tento rozhovor je součástí výzkumné části bakalářské práce na téma kázně z pohledu vyučujících na prvním stupni základních škol. Jeho cílem je zjistit, zda a jaké jsou souvislosti mezi pojetím kázně a psychodidaktickým přístupem vyučujících, jaké mají učitelé strategie prevence vzniku a řešení nekázně. Výsledky výzkumu mohou být inspirací například pro začínající učitele v řešení nekázně u svých žáků.

Rozhovor bude trvat přibližně hodinu a bude nahráván na diktafon. Nahrávka poslouží jen a pouze pro účely analýzy dat. Jakékoliv údaje, které by mohli vést k identifikaci Vaší osoby, nebudou zveřejněny. Účast na je dobrovolná, pokračovat tedy budeme pouze pokud souhlasíte s rozhovorem a jeho nahráváním na diktafon.

Vlastní otázky rozhovoru:

Biografický kontext:

- Jaká byla Vaše cesta k učitelství?
- Co jste studovala?
 - Vzpomínáte si, zda a jak jste se během studií seznamovali s problematikou kázně?
 - Jak dlouho učíte na této škole?
 - Jak dlouho učíte celkem?
 - Vždy jste učila na prvním stupni?
 - Zajímáte se o alternativní pedagogiku? Jak? Vyprávějte mi o tom.
 - Využíváte ve výuce prvky alternativní pedagogiky? Jaké?
 - Máte waldorfské vzdělání – jaké?
- Chodíte na nějaké kurzy (pro pedagogy)? Baví vás to? Přináší vám to něco? Vyžaduje to po vás vedení?

Zúčastnila jste nějakého kurzu či školení na téma kázně či související (např. šikana) ? Kdy?

(Ne/kázeň)

- Co si představujete pod slovem kázeň?
- Jak se podle vás chová/projevuje ukázněný žák?
- Co podle vás znamená nekázeň?
- Jak se podle vás chová/projevuje neukázněný žák?
- Jakou máte zkušenost s nekázní na této škole?
- S jakými projevy nekázně se podle vás setkáváte ve své třídě nejčastěji?
- Co je to nejdůležitější, co jste si ze studia odnesla ve vztahu k tématu kázně?
- Co je to nejdůležitější, co jste si z praxe odnesla ve vztahu k tématu kázně?
- Ovlivnila nějak zkušenost s vlastními dětmi váš pohled na ne/kázeň?
- Co je podle vás vyrušování?

(Strategie prevence nekázně)

- Co se vám osvědčuje dělat, aby žáci vůbec nezačali vyrušovat a jinak „zlobit“?
- Používáte ve vyučování odměny? Jaké?
- Co byste poradila začínajícímu učiteli, jak by si měl ve třídě udržet kázeň?

(Strategie zvládnutí nekázně)

- Zkuste mi konkrétně popsat, co nežádoucího děti v hodině dělají a jak na to reagujete?

Doplňující otázky:

- Používáte ve vyučování tresty – jaké?
- Jak nejčastěji reagujete, pokud děti vyrušují?
- Jak nejčastěji reagujete, pokud jsou děti drzé nebo vulgární?
- Jak nejčastěji reagujete na podvádění či napovídání?
- Jak nejčastěji reagujete na neplnění či zapomínání domácích úkolů?

- Jak nejčastěji reagujete na zapominání školních pomůcek?
- Jak nejčastěji reagujete na pozdní příchody?
- Jak nejčastěji reagujete na ničení školních pomůcek nebo majetku školy?
- Jak nejčastěji reagujete na nedovolené používání telefonů či jiných technologií?
- Jak nejčastěji reagujete na agresivní chování
- Jak nejčastěji reagujete na šikanu/podezření na šikanu
- Jak probíhá váš obvyklý den ve škole, pokud se na něj podíváte skrze téma kázně? (v jaké části dne jsou děti nejvíc neukázněné? V jakém předmětu, který vyučujete, jsou nejvíc neukázněné? Kdy jsou děti naopak nejvíce ukázněné?)

Závěr

Je něco, co byste chtěla v udržování kázně dělat jinak?

Je něco, co byste chtěla v řešení nekázně dělat jinak?

Uvědomila jste si něco během našeho rozhovoru, co se týká tématu kázně?

Napadá Vás ještě něco...

Chtěl/a byste se na něco zeptat...

Poděkování

Nabídnout možnost seznámení se s výsledky výzkumu.

Poděkovat za účast a rozloučit se.

ZÁZNAMOVÝ ARCH 1

Datum pozorování: 21.3.2023	Ročník: 1. a 2.
Čas pozorování: 8:15 – 10:18	Předmět vyučovací hodiny: matematika
Škola: ZŠ Waldorfská	Pořadí vyučovací hodiny: 1. a 2. (epocha)
Jméno pozorovatele: Lucie Zíková	Počet dětí: 11 (z 15)

Základní údaje o vyučující:	
Jméno: Jasmína	Vzdělání: magisterské
Asistent pedagoga: Ano	

Pozorovaná kategorie			
Projevy nekázně		Kázeňské prostředky	
Vykřikování	6x	Hlas (zvýšení, pokles)	3x
Vyrušování	2x	Napomenutí	31x
Hluk ve třídě	5x	Pochvaly	-
Nepozornost	4x	Pravidlo (stop, zvednutí ruky)	4x
Neplnění pokynů	16x	Tresty	1x
Zapomenutí pomůcek/úkolů	-	Otázky	2x
Drzost	6x	Pohled	2x
Vulgarismy a hanlivé výrazy	-	Procházení	5x
Pošťuchování	2x	Proxemika	2x
Šaškování	-	Oslovení	-
Pozdní příchod	1x	Přesazení	-
Nešetrné zacházení s pomůckami	2x	Vzor dětem („prosím“, „děkuji“)	2x
Nepovolené používání technologií	4x	Bez reakce	7x
Odchod ze třídy	2x	Nezařazené	5x
Jídlo v hodině	-		
Nezařazené	4x		

Čas	Náplň hodiny a organizační forma
8:15 – 8:26	Ranní kruh venku (společný pro první stupeň) - zpěv, průpověď, informace

8:26 - 8:29	Svolávání třídy, pozdravení, počítání dětí
8:29 – 8:36	Procvičování látky (švihadla, krokování, hra)
8:36 – 8:45	Instrukce ke hraní na flétnu, hra na flétnu
8:45 – 9:33	Matematika: úlohy (počty), pohybové aktivity (číselné řady), přesun dovnitř
9:33 – 9:42	Samostatná práce dle výběru (čtení, psaní, matematika)
9:42 – 9:52	Kruh – říkanky, básničky, opakování číselných řad s rytmickým pohybem
9:52 – 10:02	Kruh - sdílecí (reflexe), pracovní sešit – matematika
10:02 -10:18	Ukončení hodiny, průpověď

ZÁZNAMOVÝ ARCH 2

Datum pozorování: 23.3.2023	Ročník: 4. a 5.
Čas pozorování: 8:14 - 10:10	Předmět vyučovací hodiny: Český jazyk
Škola: ZŠ Waldorfská	Pořadí vyučovací hodiny: 1. a 2. (epocha)
Jméno pozorovatele: Lucie Zíková	Počet dětí: 15 (z 17)

Základní údaje o vyučující	
Jméno: Dita	Vzdělání: magisterské
Asistent pedagoga: Ano	

Pozorovaná kategorie			
Projevy nekázně		Kázeňské prostředky	
Vykřikování	1x	Hlas (zvýšení, pokles)	3x
Vyrušování	9x	Napomenutí	22x
Hluk ve třídě	3x	Pochvaly	7x
Nepozornost	5x	Pravidlo (stop, zvednutí ruky)	-
Neplnění pokynů	1x	Tresty	-
Zapomenutí pomůcek/úkolů	-	Otázky	2x
Drzost	-	Pohled	2x
Vulgarismy a hanlivé výrazy	1x	Procházení	1x
Pošťuchování	5x	Proxemika	-
Šaškování	2x	Oslovení	1x
Pozdní příchod	-	Přesazení	-
Nešetrné zacházení s pomůckami	2x	Vzor dětem („prosím“, „děkuji“)	-
Nepovolené používání technologií	-	Bez reakce	-
Opuštění třídy	1x	Nezařazené	3x
Jídlo v hodině	-		
Nezařazené	-		

Čas	Náplň hodiny a organizační forma
8:14 – 8:20	Společný kruh pro první stupeň, zpěv, průpověď, informace

8:20 – 8:28	Přesun dovnitř, samostatné čtení v lavici
8:28 – 8:30	Instrukce na den a další aktivitu
8:30 – 8:38	Kruh, vyjmenovaná slova v rytmu
8:38 – 9:03	Cvičení – přepis z tabule, vyjmenovaná slova po V (nemusí být v lavici)
9:03 – 10:00	Přesun ven, aktivita na vyjmenovaná slova, pracovní list
10:00– 10:10	Četba, ukončení hodiny

ZÁZNAMOVÝ ARCH 3

Datum pozorování: 27.3.2023	Ročník: 3.
Čas pozorování: 8:15 – 10:07	Předmět vyučovací hodiny: Matematika
Škola: ZŠ Waldorfská	Pořadí vyučovací hodiny: 1. a 2. (epocha)
Jméno pozorovatele: Lucie Zíková	Počet dětí: 10 (z 11)

Základní údaje o vyučující

Jméno: Eliška	Vzdělání: magisterské
Asistent pedagoga: Ne	

Pozorovaná kategorie

Projevy nekázně		Kázeňské prostředky	
Vykřikování	3x	Hlas (zvýšení, pokles)	5x
Vyrušování	18x	Napomenutí	22x
Hluk ve třídě	1x	Pochvaly	4x
Nepozornost	7x	Pravidlo (stop, zvednutí ruky)	-
Neplnění pokynů	2x	Tresty	1x
Zapomenutí pomůcek/úkolů	-	Otázky	2x
Drzost	-	Pohled	1x
Vulgarismy a hanlivé výrazy	3x	Procházení	5x
Pošťuchování	1x	Proxemika	1x
Šaškování	1x	Oslovení	6x
Pozdní příchod	-	Přesazení	2x
Nešetrné zacházení s pomůckami	-	Vzor dětem („prosím“, „děkuji“)	1x
Nepovolené používání technologií	-	Bez reakce	-
Opuštění třídy	-	Nezařazené	1x
Jídlo v hodině	-		
Nezařazené	1x		

Čas	Náplň hodiny a organizační forma
------------	---

8:15 - 8:19	Společný kruh venku (první stupeň) – píseň, průpověď, informace
8:19 - 8:30	Rozdělení dle tříd, matematická hra venku (zaměřená na číselné řady, násobky)
8:30 - 8:48	Přesun do maringotky, samostatná práce na pracovním listu (počty)
8:48 - 8:59	Kruh – sdílečí
8:59 - 9:17	Kruh – matematické hry (Hejný – kostky, kartičky)
9:17 - 9:52	Matematická hra, samostatná práce, násobky 6 (práce v lavici i pohyb)
9:52 - 9:57	Sebereflexe v kruhu
9:57 - 10:07	Příprava na přestávku, odpočinek, čtení, otázky k textu
10:07	Zpěv v kruhu - vyjmenovaná slova po M s pohybem, průpověď, ukončení hodiny

ZÁZNAMOVÝ ARCH 4

Datum pozorování: 9.11.2023	Ročník: 3.
Čas pozorování: 7:55 – 8:45	Předmět vyučovací hodiny: Matematika
Škola: ZŠ Běžná	Pořadí vyučovací hodiny: 1.
Jméno pozorovatele: Lucie Zíková	Počet dětí: 16 (z 18)

Základní údaje o vyučující	
Jméno: Iveta	Vzdělání: magisterské
Asistent pedagoga: Ano	

Pozorovaná kategorie			
Projevy nekázně		Kázeňské prostředky	
Vykřikování	-	Hlas (zvýšení, pokles)	7x
Vyrušování	4x	Napomenutí	17x
Hluk ve třídě	10x	Pochvaly	3x
Nepozornost	3x	Pravidlo (stop, zvednutí ruky)	-
Neplnění pokynů	-	Tresty	-
Zapomenutí pomůcek/úkolů	3x	Otázky	-
Drzost	-	Pohled	-
Vulgarismy a hanlivé výrazy	-	Procházení	4x
Pošťuchování	-	Proxemika	1x
Šaškování	-	Oslovení	1x
Pozdní příchod	-	Přesazení	-
Nešetrné zacházení s pomůckami	-	Vzor dětem („prosím“, „děkuji“)	-
Nepovolené používání technologií	-	Bez reakce	-
Opuštění třídy	-	Nezařazené	1x
Jídlo v hodině	1x		
Nezařazené	2x		

Čas	Náplň hodiny a organizační forma
7:55	První zvonění

8:02 – 8:05	Přivítání v kruhu
8:05 – 8:27	Společná práce s pracovním listem – počítání obvodu geometrických tvarů
8:27 – 8:30	Zadání D.Ú., kontrola
8:30 – 8:35	Násobky 7
8:35 – 8:45	Počty se zápisem výsledků na mazací tabulky
8:45	Konec hodiny – zvoní. Zhodnocení práce žáků v hodině, instrukce k přestávce a další hodině.

ZÁZNAMOVÝ ARCH 5

Datum pozorování: 14.11.2023	Ročník: 1.
Čas pozorování: 7:55 – 8:45	Předmět vyučovací hodiny: Český jazyk
Škola: ZŠ Běžná	Pořadí vyučovací hodiny: 1.
Jméno pozorovatele: Lucie Zíková	Počet dětí: 21 (z 22)

Základní údaje o vyučující

Jméno: Bedřiška	Vzdělání: magisterské
Asistent pedagoga: Ne	

Pozorovaná kategorie

Projevy nekázně		Kázeňské prostředky	
Vykřikování	2x	Hlas (zvýšení, pokles)	4x
Vyrušování	5x	Napomenutí	14x
Hluk ve třídě	5x	Pochvaly	8x
Nepozornost	3x	Pravidlo (stop, zvednutí ruky)	-
Neplnění pokynů	2x	Tresty	-
Zapomenutí pomůcek/úkolů	1x	Otázky	-
Drzost	-	Pohled	-
Vulgarismy a hanlivé výrazy	-	Procházení	3x
Pošťuchování	-	Proxemika	-
Šaškování	-	Oslovení	6x
Pozdní příchod	-	Přesazení	-
Nešetrné zacházení s pomůckami	-	Vzor dětem („prosím“, „děkuji“)	3x
Nepovolené používání technologií	-	Bez reakce	1x
Opuštění třídy	-	Nezařazené	-
Jídlo v hodině	4x		
Nezařazené	1x		

Čas	Náplň hodiny a organizační forma
7:57	Instrukce k přichystání pomůcek

8:00	Zvonění
8:03 – 8:07	Zahájení hodiny, řešení technických záležitostí
8:07 – 8:09	Práce s putovní třídní kronikou (skřítek Vendelín)
8:09 – 8:15	Cvičení na sluchové vnímání (písmena)
8:15 – 8:34	Práce s interaktivní tabulí (čtení) a pracovním listem (vybarvování podle textu)
8:34 – 8:45	Slovní domino ve dvojicích
8:45	Konec hodiny. Instrukce k uklizení slovního domina a k přestávce.

ZÁZNAMOVÝ ARCH 6

Datum pozorování: 14.11.2023	Ročník: 4.
Čas pozorování: 8:55 – 9:40	Předmět vyučovací hodiny: Matematika
Škola: ZŠ Běžná	Pořadí vyučovací hodiny: 2.
Jméno pozorovatele: Lucie Zíková	Počet dětí: 21 (z)

Základní údaje o vyučující

Jméno: Jarmila	Vzdělání: magisterské
Asistent pedagoga: Ne	

Pozorovaná kategorie

Projevy nekázně		Kázeňské prostředky	
Vykřikování	-	Hlas (zvýšení, pokles)	2x
Vyrušování	6x	Napomenutí	21x
Hluk ve třídě	6x	Pochvaly	5x
Nepozornost	9x	Pravidlo (stop, zvednutí ruky)	1x
Neplnění pokynů	-	Tresty	-
Zapomenutí pomůcek/úkolů	-	Otázky	-
Drzost	-	Pohled	-
Vulgarismy a hanlivé výrazy	-	Procházení	3x
Pošťuchování	-	Proxemika	-
Šaškování	-	Oslovení	1x
Pozdní příchod	-	Přesazení	-
Nešetrné zacházení s pomůckami	-	Vzor dětem („prosím“, „děkuji“)	4x
Nepovolené používání technologií	-	Bez reakce	-
Opuštění třídy	-	Nezařazené	-
Jídlo v hodině	1x		
Nezařazené	2x		

Čas	Náplň hodiny a organizační forma
------------	---

8:55 – 9:00	Zadání instrukcí pro první aktivitu, přeskupování do expertních týmů
9:00 – 9:23	Práce v expertních týmech s využitím interaktivní tabule, práce s ciframi
9:23 – 9:25	Návrat do lavic (rozpuštění expertních týmů), příprava nové aktivity
9:25 – 9:36	Samostatná práce dle zadání na tabuli, společná kontrola
9:36 – 9:40	Samostatná práce v pracovním sešitě
9:40	Konec hodiny, instrukce k další vyučovací hodině